

— Bizonyára hallottad már — írja — hogy bennünket, honvédszázadokat az oroszok „vörös ördögök”-nek hívnak. Hát rettegnek is tőlünk, mert a hol mi megjelenünk, a hol mi vágatunk, ott ellenség meg nem állhat. Büszke vagyunk, hogy honvédszázad vagyunk és hogy az én századom szállította Lembergbe az első zászmányt.

Megtudtuk, hogy terepünkhez közel, mintegy háromszáz kozák igyekszik az erdő mellett igen fontos küldetéssel. Örült a saivem, mikor félszázad busszárral engem vezényeltek ellenük. Egyszerre csak a kozákok feltűntek a tisztáson, — rajta, rajta! Üsd, vágd! — dörgött kiáltásunk a mint a forgószél vágatunk nekik.

Az oroszoknak géppuskájuk is volt, nehány magammal erre vetitlök magunkat, a többiek pedig neki a nagy tömeg kozáknak. Nem télt be tíz perc, az óriási forgatag véget ért. A kozákok fele ott maradt, a géppuskákat lekasztoltuk és a két géppuska birtokunkba került. Ebben az ütközetben én lőttem le a kozák századost. Ezt látva, hat kozák egyenesen nekem rotondt, embereimtől elszakítottak. A pusztá kardommal védekeztem hat lándzsá ellen s ez a védekezés, majd támadás sikerült is úgy, hogy néhány horzsoláson kívül semmi bajom.

A zászmányolt géppuszkákat Lembergbe vittük s a diadalittas közönség most látott először orosz zászmányt, valósággyal elvették tőlünk, körülhordották az utcákon, bennünket vállukra kaptak. Nekem harmadnap a fotograffiamat és életleírásomat közölték a föllekesült lembergri lapok.

A kiváló huszárfőhadnagyot kívülben e tettéért, „az ellenség előtt való haláltmegvető bátorságáért” dícsérő oklevéllel tüntette ki a hadseregparancsnok, századparancsnokká léptették elő s külön kitüntetésre terjesztették föl a királyhoz.

*) Maczy főhadnagy tartja a monarchiában a rikortot azon tényével, hogy egyholtában 50,000 kardvágást csinált. Szerk.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Miután napról-napra azt kell sajnos tapasztalunk, hogy az életmicikkék árai indokolatlanul is emeltetnek, s miután a rendőrhatalom megfelelő támogatás és alap hiányában csak úgy sic voló sine jubeo tehet az árak lenyomására intézkedéseket, az az ötletem támadt, hogy talán egy célravezető utra lépne az a vásárló közönség egy rátermett, vállalkozni kész kereskedőt bizna meg a közönség szükségletét kielégítő általános raktár berendezésével. A vásárló közönség mintegy véd és dac szövetségbe lépne, erkölcsi kötelezettséget vállalna arra, hogy ősces szükségletét az illető vállalkozni kész és normális árrakkal kiszolgáló kereskedőnél szerzi be szükségleteit. Ezen kötelezettségét a közönség aláírásával erősítené meg.

Én vagy más, avagy többen is vállalkozhatnánk az aláírások összegyűjtésére. Arra is, hogy a kereskedőkkel érintkezésbe lépneünk.

Ha ezt szerkesztő ur és az érdekeltek célra vezetőinek tartják — azonnal nyélbe lehet ütni és a hirtelen gazdagodni szerető kereskedők terveit át lehet húzni!

Csikszerezeda, 1914 október 24.

Hive :
Kovács János.

A szerkesztőségünkhez intézett levelet szó szerint közreadtuk, mert az abban felfejtett eszmét igen alkalmasnak tartjuk az egyes cikkeknl mutatkozó hallatlan drágaság mérsekülésére.

Össze kell fogni tehát a közönségnek jogos érdekeinek megvédésére, mert az eredmény nem marad el.

Tudomásunk szerint a vármegye alispánja már régebb felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, hogy az életmicikket hatósági ár szabását engedélyezze, amint ez Brassóban is van. Ez az engedély legközelebb már megérkezhetik és a nyomban követő hatósági ár szabás már magában véve is véget vet az itt-ott tapasztalható visszaéléseknek és elejét veszik a mindig fokozódó drágaságnak.

Természetesen ez nem zárja ki a rendőrkapitány ur egészséges tervének megvalósítását, sőt még inkább normális állapotokhoz vezet.

Szerk.

* E rovatban körültekert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Aranyat — vasért! Minden ékszer, érték tárgy, a mit az Augustus-segélyalapnak adunk, éhséget fog enyhíteni és könnyeket fog letörölni.

— Adjunk prömet katonáinknak. A téli háboru bo zalmi ellen katonáinknak pröme van eszüksége. Akinek van, sürgösen küldje be e címre: Hadségélyező Hivatal, Budapest, Váci-utca 38. sz. A posta ingyen szállítja.

— A csikszerezedi polgári leányiskolában az előadások folyó évi november hó 3-án (kedden) megkezdődnek.

— Honvédszállójunk megemlékezése. A Szentkirályi ezredes parancsnoksága alatt álló és a múlt héten elindult honvédszállójunk tisztikara tábori levelezőlapot küldött Gyalóky Sándor főispánnak. Mint írják, utjukban észak felé szeretettel és hálaival gondolkodnak vissza arra a vendégszerető fogadtatásra és szíveslyes beucura, melyben a zászlóalj és tisztikarát vármegyének főispánja és neje, valamint Csikszerezeda város közönsége reszesítette. A levelezőlapot Szentkirályi ezredes és ez egész tisztikar aláírta.

— A kézdivásárhelyi törvényesek új elnöke. A király Hász József kézdivásárhelyi ügyész a kézdivásárhelyi törvényesek elnökévé nevezte ki.

— A 62. gy. e. kitüntetett katonái. Ó cs. és kir. apostoli Felsőge legkegyelmebben megengedni méltóztatott, hogy legmagasabb elismerése Király Kornél főhadnagyának, — mint aviatikusnak — bátor magatartásáért tudtul adassék. A hadsereg főparancsnoksága pedig, — az ellenség előtti bátor magatartásáért — Moldován Gyula őrmesternek, Barta Péter, Baris Dánes és Szopos Lajos szakaszvezetőknek, valamint Löcsay Lajos egyéves önkéntesnek, Iszai József és Sövény Lajos közlegényeknek az elsőosztályu ezüst vitézségi érdemkeresztet, Baldea János, Gál András, Kecsák Zakariás, Szabó Lőrincz és Todorán János őrmesternek, Dr. Albert Lőrincz, Bodó Ferencz, Fekete Miklós, Küllö Imre, Kovács Károly, Kucsa Tamás, Magyar Elek, Oláh Dánes, Vincze János, Kompoth János és Madarász Lajos szakaszvezetőknek, Rivész Rudolf egyéves önkéntes káplárnak, Bró Ignác, Makai Pál, Nagy Albert, Schiller András káplároknak, Becze József, Kovács József, Sebők Domokos, Siklódi Elek, Balázs Elek tizedeseknek, Péter József egyéves önkéntes tizedesnek, Almásy János, Bálint Ferencz, Horváth Lázár és Onikasi János közlegényeknek pedig a másodikosztályu ezüst vitézségi érdemkeresztet adományozta. A kitüntetettek közül külön felemlítjük Péter József önkéntest, ki bátor magatartásáért és azért is kapta a kitüntetést, hogy kifáradt parancsnokát biztos helyre vitte. Derék katonáinkat szivből üdvözöljük.

— Poruljart muszkatist. A muszkák marmaroszigeti rövid pünkösdi királyiálta alatt az orosz tiszték beszéltették magukat a főispánhoz, a kinek lakásán nagy lakmározást csaptak. Mikor a muszkák rövid vendégszeretéseük után kizakartottak Szigetről, a főispán is visszavért. A lakás hátsó szobájában akkor ebredt fel az egyik fiatal orosz tiszt a magyar bor okozta mámorból. A hajduk észrevették és kilökték az utcára. A marmaros muszkatist bitámolgott az utcára, a hol éppen akkor vonult be a lengyel légió előcsapata. A muszkatist múltmen emelte föl kezéit és még ki sem jőzanodott, mikor hadifogságba jutott.

— Bukovinai osángok — magyar önkéntesek. Bálint Péter, a bukovinai Isteneigis község plébánosa, a mint értesült, hogy hasáknak az orosz sereg megtámadta, felhívta a bukovinai csángókat, hogy mint önkéntesek sorakozzanak a magyar zászló alá. A hazafias és lelkes felhívásra 120 önkéntes jelentkezett a kiket a lelkes plébános besorozás végett Besztercére vitt. A katonai sorozatbizottság a 120 jelentkező közül 112-öt hadiszolgálatra alkalmaznak talált.

— Az eszed apja. Ezzel a becézett névvel illetik a brassói 2. közös huszárezred legöregebb őrmesterét, Medgyesi Jánost, a ki 30 éve lépett ki a katonaságtól s most, hatvan-negyol éves korában, ősz fejével, nagypapa sorban jelentkezett a háboruban. A derék öreg székelyt, mintán mak-egzséges, örömmel bevették s őrmesteri sarzilját is visszaadták neki. Az „ezred apja” már a harcúeren van.

— Ötperces fegyverszünet. Egy katonai eredeti dolgot írt meg Galiciából: „Elettemben még soha sem ebédelttem úgy, mint tegnap. Mi a rajjonában felkűdtünk s a hátunk mögött rotyogott a pompás, kész menásai, a mit azonban az oroszok golyószóra miatt nem lehetett kieszteni. A szakácsaink azonban később hősiességel elhörták a menásait. Erre az oroszok ásbahagyták a lövöldözést — s az ó konyhájuk is megjelent a hátuk mögött. Megébédeltünk mi is, ók is. Minden megállapódás nélkül megtörtént a fegyverszünet — öt percere. Azután folyt a lövöldözés tovább”.

— A vidéki pénztintézetekért. A földmivélségügyi miniszterrendeletet küldött a vá-

megyék alispánjaihoz, amelyben közli azt a tudomására jutott visszaélést, hogy a vármegyében egyes ügynökök a vidéki pénztintézeteknél elhelyezett betétek veszedelméről terjesztenek célszerű és alaptalan rémhíreket s arra utasít, hogy minden rendelkezésre álló eszközt használjanak föl a tisztviselők a gaddák megnyugtatóására.

— Kossoru megváltás. A Vörös Kereszt csikszerezedi főlkja javára nagyanyjuk halála alkalmából, kossoru-megváltás címén a Kardacsalád 30 koronát és dr. Lukács Mózesné 5 koronát küldött szerkesztőségünkbe. A nemes adományokat az egylet nevében köszönettel nyugtázzuk. Az összegét Králi János erdőmérnök, egyleti pénztárnokhoz juttattuk.

— Kitüntetett eszedtrombitás. Kolozsvárról írják, hogy az egyik dalias huszármester, aki eszedtrombitás, arany vitézségi éremmel tüntették ki. A kamionkai (galiciái) csztában a kozákok lefordították a lovala együtt, de minden kaszabáló dacára is dolgozott a pistolyával és kardjával s nyolc kozákot agyonlött, egy kozáktisztet pedig karddal a nyakán levőt. Így aztán néhány sebbel, de kivágta magát az ellenség közül.

— A hadbavonultak özvegyeinek és árváinak nyugdíja. Budapestről jelentik: Illetékes helyen máris legapróbb részletéig kidolgozták a katonai özvegyek és árvák nyugdíjszerű ellátásának programját is. A nyugdíjoszeg nagyságát intézményileg biztosítja az állam, illetve a katonai kincstár és pedig nemcsak a tisztikarnak, (a tartalékos tisztélet is ideaszámítva) hanem a legénység hátramardottainak is. Az özvegy nyugdíj egyaránt jár a közös hadsereg, a honvédség, s a tengerészet és a népfölkelő szolgálatban elesettek hátramardottjaiknak. Élethossziglan, illetve újabb házasságáig jár nyugdíj annak az özvegynek, kinek férje a harcúeren szerzett sebesülésben, önhibáján kívül ott szerzett járványos betegségben, vagy pedig a hadjárat faramalmainak következtében halt meg. Hadapród őrmester özvegyének 300 korona, őrmesterének 240 korona, szakaszvezetőnek 144 korona, káplár özvegyének 120 és közlegény özvegyének 72 korona jár évente. Ha azonban a férj a tűzvonásban esett el, 50 százalékkal nagyobb nyugdíj jár az özvegynek. Ezenkívül minden törvényes gyermek után évi 48 korona nevelési pótlék jár 16 éves koráig, ha azonban tanulmányokat folytat, a nevelési pótlék a nagykorúság eléréséig utalható ki. A nyugdíjakat valószínűleg a postatakarékpénztár utján fogják folyósítani, mivel az életbeulének havonta való igazolása nagyon körülmenyes és fáradtságos lenne. A nyugdíjigénynek megállapítására azonban egyelőre nem kerülhet sor, de ez nem is sürgős, mert a halozást követő hat hónapon át a családának a hadbavonultak részére megállapított és kiutalt segítő összeg jár. A szerényen megzabott özvegyi nyugdíjat azonban még sok, méltányos esetben kegydíjakkal is ki fogják bővíteni, a katonai kincstárnak egész sora erre szolgáló alapítványi összeg áll rendelkezésre.

— Önként jelentkező tanuló ifjság. A Székelykeresztúri állami tanítóképezde huszonkét növedéke a csikszerezedi honvédkiegészítő parancsnokságnál önkéntesnek jelentkezett. Mind kiképzett lövész. Besorozták a 22. honvéd gyalogezeredbe Marosvásárhelyre. Oriási lelkesedéssel ünnepele Csikszerezeda közönsége. A vasutnál Hymnus és Wacht am Rheim élénkklésével indultak el a közönség tomboló éljenzése és virágsoje mellett.

— Nyilvános köszönet. A József kir. herceg szanatorium egyesület helyi főlkja 500 koronát adományozott a Vörös Kereszt Egyesületnek, melynek elnöke most a következő levelet intézte dr. Fejér Antalné elnökhöz: Nagyságos Asszonyom! Október hó 8 iki kelettel nagybecslő átirata kapcsán beklüdtöt válsztmányi ülési jegyzőkönyvet és abban foglalt határozatot tudomásul vettem és midőn úgy Nagyságodnak, mint flökünk elnöködjének halás köszönetemet nyilvánítom azért a veselő gondoskodásért, amelylyel hívó szavamra intézményeinknek, mint vörös-kereszt kiegészítő korházaknak működését elősegíteni hajltadónak mutatkozott, mellékeltem van szerencsém megküldeni a szanatoriumainkban ápoló harcúteri sebesültek költségére küldött 500 K ötszáz koronáról szóló pénztári elismervényt. Adja a Gondviselés, hogy ezeket a nehéz idöket minél kevesebb áldozattal éljük át s hogy a társadalomnak összetartása és önfeláldozása meghozza a maga áldásos gyümölcsét. Budapest, 1914. október 15. Mely tisztelettel: Lukács György, v. h. t. országgy. képviselő, egyesületi elnök, Vörös-kereszt egyleti főmegbizott h.

— A székelykeresztúri diákok. Lapunk vezető hősje érdeme szerinti

foglalkozunk a székelykeresztúri tanítóképző intézet III – IV. éves növendékeinek azon lélekemelő, hazafias cselekedetével, melylyel önkéntesen sorozatbizottság elé állva, felesküdték a királynak. A 27 besorozott növendék névszerint a következők: IV. évesek: Árus Lajos, Bagoly Dezso, Brásdilik Árpád, Csata László, Filip Albert, Gál Jenő, Hajdu Jenő, Istvánffy Lajos, Konzcs Nándor, Kovács Sándor, László Mihály, Nagy József, Pap Gyula, Útó Béla, Zsombori József. III. évesek: András Albert, Ferencz József, Gáspár Béla, Kásás Árpád, Kuharcz Ernő, Lukácsy István, Major Tódor, Molnár Árpád, Patakfalvi Miklós, Péter Árpád, Seiler Lajos, Veress Aron.

— Tüzséregünk bra. uros munkaja az északi harcúeren. Landt Lajos a helybeli kir. törvénytörök irnoka, a ki tökéletesen részt vett a galiciai harcokban, s a mint sebesülte érkezett Marosvásárhelyre s onnan városunkba, beszéli el, hogy a grodeki véres ütközetet miképpen döntötte el a mi javunkra az osztrak-magyar tüzséreg. A Grodeknél hőmpolygó folyó egyik partján velünk szemben állott az óriási muszka áradat. Lövész árkaitól szakadatulaul tűzeliek a muszkákra, de valahány elesett, tíz-husz térnek helyet. Egyszer csak a muszka parancsnok megadta a jelt a folyón való átkelésre, a mi óriási arányokban meg is kezdődött a rájuk zuduló muszka együtűz borzalmas kíséretében. Bár oroszian bátorsággal tartották magukat a rémes tuleróvel szemben, már-már úgy érezték, hogy elveszett minden, s mindenki a menekülés gondolatával foglalkozott. Az utolsó percben fejök felett megszólalt 40 osztrak-magyar ágyu. Vége volt a muszkáknak. Az ágyuk tűze százával sepette őket le az átkelési hidakról a folyóba írtazatos jajveszékelés közepette. Csapataiknak pihenőt vezényeltek, eltilították a Manicher-tüzelést a cigarettázás közben bántuk, hogy a halál hogy kassálja a muszkák tömött sorait. Ágyuink elvégezték rettentő munkájukat s a egvetrő lelkesezéssel állapítottuk meg, hogy az ellenség ezreit ringatták tova a hullámok s gamadában lepték el a harcmezőt. Igaza van Boroevics hadseregparancsnoknak. Ha annyi, tüzsérgünk volna mint a muszáknak, eddig rég Kiewben volnánk.

— A vörös ördög a harcban. Sepsiszentgyörgyről vesszük a hírt az északi harcúter egy szép epizodjáról. A marosvásárhelyi 9. honvéd huszárezred első századában küzdöttek, a sorban is egymás mellett, Dr. Szentiványi Gábor és Becze Gábor csikmidnszenti földbírtokos, az előbbi a volt háromszéki, az utóbbi néhai Becze Anta, a „vaskezi” csiki alispán fia. Mindketlen zászlósook. Még a harcuk elején a galiciái Kámionka-Strumilovánál nagy lovas ütközetre került a sor. Ekkor már a kozákok jól imerték piros nadrágs huszárlainkat, kiket vörös ördögöknek neveztek el és akiknek láttára is vadul menekültek. Ma már el sem fogadják a vörös ördögök rohamát. Kámionka-Strumilovánál sokszoros tuleró ellen intéztek attakot a huszárok a kozákok ellen. Huszárlaink, kik már értették a módját, hatalmas kardjukkal pillanat alatt verték le a kozákokat pikájját és hullott a kozákfje, mint a szárpeső. A rettenetes tumultusban Szentiványi és Becze elszakadtak csapatuktól. A megbeseült Szentiványit több golyótól talált lova maga alá temette. Mellette riaskodott hü bajtársa Becze, ki hasztalan osztogatta rendkívül nagy erejével halálos csapásait, mert a vad kozákok a földből termettek és körülfogták őket. Akadt bizony kozák, kinek feje állig nasadt a hatalmas csapások alatt. A menekülés azonban szinte lehetetlennek látszott. A már teljesen kifáradt Becze, nem vesztve el lélekjelenlétét, csuklójához erősitett nehéz lovassági kardját leeresztette és 10 személyre szóló lovassági revolvert előlratva, egymásután lökte le a támadó kozákokat. Tíz lövéséből nyolc talált és ez éppen csak elég volt ahhoz, hogy egy kis szabad tért nyerjen maga körül. Villámgyorsan kibuzta a sebesült Szentiványit lova alól és nyergébe emelve, elvágatott az üldöző kozákok előli. Szentiványi sebesülten — három újat veszttete el — jó ideje a lembergri korházban feklűd, majd Sepsiszentgyörgyre jött és értesülését szerint már annyira jobban van, legközelebb ismét a harcúeren indul. Mindketten igen sok győzelmés lovas ütközetben vettek részt.

— Kitüntetett hős százados. A király elrendelte, hogy az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésűll caitaploccsi Lászlár Dánes honvéd századosnak a legfölső dícsérő elismerés tudtul adassék és a bronz katonai érdemérem a katonai érdemkereszt szalgáján neki kiutaltassék. A hős százados a szerbek elleni háboruban, különösen a vicsgrád-rudó több napos véres és elkecseredett ütközetben tűnt ki, hol mindenütt maga vezette szuronyrohamba gyótes honvédeinket. Később srappeltől súlyos sebet kapott és most Budapestben gyógykezelik. Állapota annyira javult, hogy már legközelebb ismét a harcúterre megy.